

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Приватного закладу вищої освіти «Академія кіно та нових медіа»

Протокол від 01.04. 2026 року № 7

Ректор Приватного закладу вищої освіти «Академія кіно та нових медіа»

Юлія ЛАВРІНЕНКО

Орієнтовний перелік питань

для теоретично-аналітичного етапу творчого конкурсу.

ОС «Бакалавр»

Галузь	Спеціальність	Освітня програма
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво	Операторська майстерність

1. Загальна концепція та мета запитань

Орієнтовний перелік питань спрямований на комплексну оцінку зорової культури вступника. Завдання комісії на цьому етапі — виявити наявність у вступника базових навичок композиційного мислення, відчуття світлотіні, кольорової гармонії та здатності помічати художні деталі у повсякденному житті.

Питання сформульовані у формі, що дозволяє оцінити природний потенціал та спостережливість майбутнього кінотелеоператора без вимоги знання складних інженерно-технічних параметрів кінокамер.

2. Структурування за оцінюваними компетентностями

- **Модуль 1: Архітектоніка кадру та просторове мислення (Питання 1–10)**

- о Оцінює здатність вступника організовувати площину екрана. Перевіряє розуміння базової геометрії кадру, масштабів, крупностей, ракурсів, а також вміння трансформувати тривимірний простір у двовимірне зображення.

- **Модуль 2: Світлосила, колористика та психологія сприйняття зображення (Питання 11–20)**

- о Спрямований на виявлення чутливості вступника до природи світла (природного та штучного) і кольору. Перевіряє розуміння того, як за допомогою світлотіньового малюнка, контрасту та колірної гами створюється емоційна атмосфера екранного твору.

- **Модуль 3: Художня ерудиція, візуальний досвід та командна етика (Питання 21–30)**

- о Визначає мотивацію вступника до вибору саме операторського фаху. Оцінює його надивленість (інтерес до кінематографа, фотографії, живопису), здатність адаптуватися до мінливих умов зйомки та готовність до психологічної співпраці з режисером на майданчику.

3. Критерії оцінювання відповідей абітурієнтів

- Наявність «операторського ока» (спостережливості): вміння вступника описувати навколишній світ не словами, а зоровими образами (як падає світло, яка фактура предметів, де центр композиції).

- Візуальна начитаність/надивленість: здатність згадати конкретні візуальні приклади з переглянутих фільмів, кліпів чи відвіданих виставок/музеїв.

- Гнучкість мислення при вирішенні творчих кейсів: вміння швидко зорієнтуватися в уявній ситуації (наприклад, як зняти сцену жахів або як використати раптовий дощ).

- Розуміння суті професії: усвідомлення того, що оператор є співавтором фільму, який перекладає ідею режисера на мову зображення.

Перелік питань для фахової співбесіди (30 питань)

Блок 1: Композиція, кадр та простір (Базове візуальне мислення)

1. Що таке «кадр» у кінематографі? Чому оператор вибирає, що залишити всередині кадру, а що сховати за його межами?
2. Як ви розумієте правило «золотого перетину» або «правило третин» у фотографії та кіно?

3. Які плани за крупністю ви знаєте (наприклад, крупний, середній, загальний)? Навіщо оператору змінювати крупність планів під час зйомки однієї сцени?
4. Що таке «ракурс» зйомки? Яке емоційне враження справляє на глядача зйомка людини з нижньої точки (знизу вгору), а яке — з верхньої (згори вниз)?
5. Навіщо у кадрі потрібен «задній план» (фон)? Як фон може допомогти розкрити характер людини, яку ми знімаємо?
6. Що таке «лінія горизонту» в кадрі? Що відчуває глядач, якщо оператор навмисно «завалює» горизонт (робить кадр косим)?
7. Як за допомогою ліній (наприклад, дороги, що йде вглиб, чи паркану) передати глибину простору на пласкому екрані?
8. Що таке «симетрія» та «асиметрія» в композиції кадру? У яких ситуаціях доречно використовувати повністю симетричний кадр?
9. Як ви розумієте поняття «статичний кадр» і «динамічний кадр»? Що краще передає спокій, а що — тривогу?
10. Опишіть вашу улюблену фотографію або живописну картину: як там розташовані головні предмети чи люди?

Блок 2: Світло, колір та атмосфера (Основи операторського бачення)

11. Чому світло є найважливішим інструментом для кінооператора? Що воно робить, окрім того, що просто освітлює предмети?
12. Яка різниця між зйомкою у сонячний полудень та зйомкою у похмурий (хмарний) день? Яке світло м'якше та приємніше для обличчя?
13. Що таке «режимний час» (або «золота година») для зйомки на вулиці? Чому фотографи та оператори так люблять час на сході або заході сонця?
14. Як колір у кіно може передавати настрій? Наведіть приклад фільму, де переважання певного кольору (наприклад, синього чи жовтого) створювало атмосферу.
15. Що таке «контрастне зображення» (де є глибокі чорні тіні та яскраві світлі плями)? Для яких жанрів кіно воно підходить найкраще?
16. Уявіть, що вам потрібно зняти сцену жахів у занедбаній кімнаті. Яке світло (звідки воно світить, яке воно за характером) ви виберете?
17. Як штучне світло у кімнаті (наприклад, світло від настільної лампи, екрана телефона чи свічки) допомагає розповісти історію про персонажа?

18. Чому тіні в кадрі так само важливі, як і світло? Що вони допомагають приховати або підкреслити?
19. Якщо вам потрібно зняти радісну, легку комедію, які кольори та яке освітлення ви використаєте (світлі/темні, яскраві/бліді)?
20. Як колір одягу головного героя може виділити його серед натовпу в кадрі, якщо використовувати закони кольорового контрасту?

Блок 3: Загальний кругозір, спостережливість та мотивація

21. Чому ви обрали саме операторську майстерність, а не режисуру чи акторське мистецтво?
22. Фільми якого оператора (або просто які фільми) вразили вас своєю візуальною красою останнім часом? Що саме запам'яталося?
23. Чи маєте ви досвід зйомки (хоча б на смартфон чи аматорську камеру)? Що ви найбільше любите знімати: людей, природу, архітектуру чи події?
24. Як ви розумієте вислів: «Оператор — це очі режисера»? Як, на вашу думку, оператор співпрацює з режисером на майданчику?
25. У чому різниця між репортажною зйомкою (коли оператор просто фіксує те, що відбувається, наприклад, новини) та художньою зйомкою (кіно)?
26. Які художники-живописці вам подобаються? Чи звертаєте ви увагу на те, як вони працювали зі світлом у своїх картинах (наприклад, Рембрандт чи Караваджо)?
27. Як рух камери (панорамування, рух за героєм) впливає на сприйняття сцени глядачем у порівнянні з нерухомою камерою?
28. Чи стежите ви за сучасними візуальними трендами (в Instagram, TikTok, музичних кліпах)? Які прийоми зйомки там зараз популярні?
29. Якщо під час зйомки на вулиці раптово пішов дощ, якого не було в сценарії, як оператор може використати цю зміну погоди на користь візуального ряду?
30. Якими якостями, окрім технічних знань, повинен володіти хороший оператор (фізична витривалість, уважність, вміння працювати в команді)?